

Kollektiv kunnskapsbygging med Web 2.0 i lærerutdanning

Underveisrapport januar 2010

Erik Knain og Bente Klevenberg

Seksjon for Læring og Lærerutdanning, Universitetet for Miljø- og Biovitenskap (UMB)

Innhold

Kollektiv kunnskapsbygging med Web 2.0 i lærerutdanning	1
Lærerutdanningen på UMB	2
Web 2.0 prosjektet 2009/2010	2
Wiki	3
Halveis i prosjektet – hva har vi gjort?	3
Introduksjon av wiki for PPU studentene	3
Delprosjekt 1.	4
Loggruppe 1 -Gapet mellom teori og praksis	4
Delprosjekt 2	5
PPUT 301	5
Noen erfaringer og refleksjoner.....	6
Noen utdrag fra intervjuet med PPUT301 studentene.	7
Trygghet og tillit i små grupper	7
Lærer av og med hverandre	7
Motivasjon og læringstrykk – de andres betydning.	8
Delprosjekt 3	8
MovieStars.	8
Delprosjekt 4	9

Didaktikkoppgave 2	9
Noen erfaringer og refleksjoner.....	9
Utfordringer – frivillighet og motstand.....	9
Opplevelse av behov.....	11
Noen tanker studentene i loggruppe 1 hadde om muntlig og skriftlig dialog.....	12
Endring tar tid.....	12
Veien videre?.....	13
Referanser.....	14

Lærerutdanningen på UMB

PPU ved UMB tilbys både som heltids- og deltidsstudium og består av pedagogikk, praksisopplæring, fagdidaktikk i realfag og/eller yrkesdidaktikk i naturbruk. Vi har 37 heltidsstudenter og 29 nye deltidsstudenter studieåret 2009/2010. I tillegg er det 28 deltidsstudenter som er inne i sitt andre år i utdanningen. PPU består av i alt 12 samlinger, seks samlinger i semesteret for heltidsstudiet og tre samlinger i semesteret for deltidsstudiet.

LUR studenter (5 årig lektorutdanning i realfag) følger undervisningen for PPU heltid det 4. studieåret i sin lektorutdanning. Studieåret 2009/2010 er det 14 LUR studenter som følger PPU undervisningen. Noen av disse studentene velger fagdidaktisk master, og deres 5. år består av et kurs i fagdidaktisk fordypning (PPUT, omtalt nedenfor) og et kurs i forskningsmetode før 30 sp. masteroppgave (noen studenter velger 60 stp. master).

Web 2.0 prosjektet 2009/2010

I kunnskapsløftet 2006 ble digital kompetanse innført som en grunnleggende ferdighet i alle fag på alle trinn i norsk skole. Tilgangen på datamaskiner i skolen blir stadig bedre, men fremdeles er det et gap mellom læreplanens målsettinger om digital kompetanse og lærernes forutsetninger for å realisere dem ifølge nyere rapporter (ITU monitor 2009). Ved å anvende web 2.0 som verktøy i lærerutdanningen vil studentene få anledning til å utvikle sin digitale kompetanse samtidig med at de får erfaringer med hvordan et web 2.0 verktøy kan utnyttes i praksis.

Web 2.0 eller sosial web er en sekkebetegnelse på medier som støtter aktiv deltakelse og sosial interaksjon. Web 2.0 åpner opp for å ta i bruk kollektiv intelligens i den forstand at man som nettbrukere jobber sammen eller innenfor samme rammer fremfor løsrevet på egen hånd.

Web 2.0 gjør det mulig å skape et digitalt praksisfellesskap og digitale habitater for grupper av studenter (Wenger, 2009). Vi vil se på hvordan dette kan det utnyttes i lærerutdanningen?

I web 2.0-prosjektet ønsker vi i tråd med prosjektsøknaden å fokusere på hvilke muligheter og utfordringer web 2.0 gir i lærerutdanningen med tanke på:

- Studentenes refleksjon over egen utvikling i lærerutdanningen
- Studentenes kompetanse i å arbeide med kollektiv kunnskapsutvikling
- Studentenes kompetanse i å arbeide problembasert og utforskende.

Wiki

Det fins en rekke ulike wikier på internett. På Seksjon for Læring og Lærerutdanning på UMB har vi valgt å anvende wikispaces som verktøy. Ved å gå inn på nettstedet <http://www.wikispaces.com/> kan man raskt og enkelt opprette en egen wiki.

En wiki kan beskrives som en kollektiv, nettbasert ressurs hvor alle i prinsippet kan bidra, revidere og slette, og hvor forandringene blir tilgjengelige umiddelbart. Rommene som blir opprettet for bruk i vår lærerutdanning er alle lukket for omverden (utenfor det aktuelle kurset eller gruppa). Bruk av wikiverktøy støtter opp under et sosiokulturelt læringsperspektiv hvor kunnskap blir konstruert gjennom samhandling i wikien. Dette gir mulighet for kunnskapsutvikling med rom for interaksjon og dialog. En wiki egner seg for kunnskapsbygging, samskriving og er et sted for å samle gode idéer og kunnskap i fellesskap.

Vi har flere delprosjekter på gang og et er avsluttet:

1. Loggruppe 1
2. PPUT (Avsluttet)
3. Moviestars (Pedagogisk utviklingsprosjekt for 6 LUR studenter) Høst 2009/vår 2010
4. Didaktikkoppgave 2. vår 2010

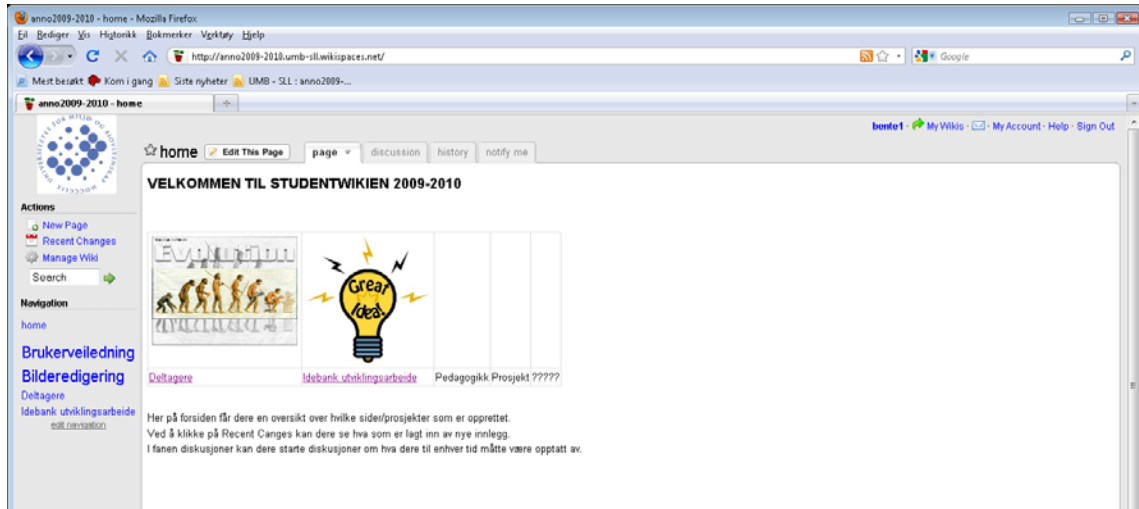
Hvert enkelt delprosjekt blir omtalt nedenfor.

Halveis i prosjektet – hva har vi gjort?

Introduksjon av wiki for PPU studentene

På første samling i august 2009 ble PPU studentene introdusert for web 2.0. Det ble laget en felles wiki for studenter og ansatte på PPU til denne samlingen. Som en introduksjon og opplæring i wiki fikk både studenter og lærere i oppdrag å skrive en presentasjon av seg selv. Til dette ble det laget en

brukerveiledning på papir som ble delt ut. Totalt har 66 studenter og ansatte logget seg inn og blitt medlemmer av studentwikien 2009-2010 (figur 1). 10 av 14 ansatte og ca halvparten av 65 PPU studentene har presentert seg selv på sin egen wikiside. Mange har lagt inn bilder av seg selv, og 6 personer har lagt inn lenker til egne nettsteder. Aktiviteten på den felles wikien har vært lav etter dette.

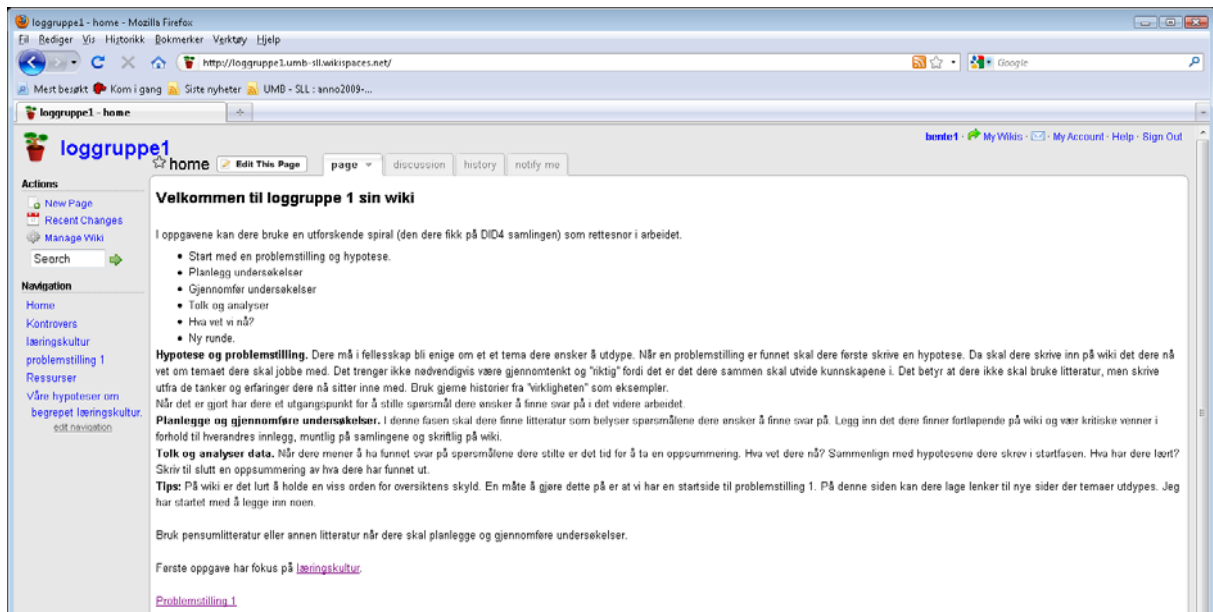

Figur 1. Felles wiki for alle studentene.

Delprosjekt 1.

Loggruppe 1 -Gapet mellom teori og praksis

Gapet mellom teori og praksis er stikkord for delprosjektet i loggruppe 1. "I lærerutdanningen inntar relasjonen teori praksis en sentral rolle, men oppleves som fragmentert og uten klare forbindelseslinjer mellom teori og praksis" (Unneland, 2009). Stortingsmelding 11 (2008-2009) tar fatt i denne problematikken og anbefaler en organisering som fremmer integrering av teori og praksis. I UMB er studentene allerede organisert i små loggrupper på samlingene. Allerede på første samling blir studentene delt inn i faste loggrupper med 5-6 studenter. På samlingene gjennom hele året er det satt av en time på timeplanen fra tirsdag til fredag der loggruppene jobber selvstendig med loggoppgaver de får fra gang til gang. Vi har valgt ut en av loggruppene som case for å prøve ut wiki som et digitalt verktøy for erfaringsdeling, refleksjon og kunnskapsbygging. Loggruppe 1 har med andre ord fått sitt digitale habitat i lærerutdanningen (Wenger, 2009). I dette habitatet ønsker vi at studentene skal anvende teori som et felles refleksjonsverktøy når egne og andres erfaringer fra skolens praksis skal vurderes og belyses. Kan da en utforskende arbeidsmåte gjøre studentene aktive i å etablere sammenhenger mellom teori og praksis? Vi har startet opp med noe vi kan kalle en "bottom up" undervisning i loggruppe 1 der de skal bruke en utforskende arbeidsmetode som en rettesnor for å belyse problemstillinger de selv velger ut. Loggruppe 1 kom i gang med en første problemstilling på en egen wiki (figur 2) i slutten av desember som handler om læringskultur.

Figur 2.

I bunnen (bottom up) ønsker vi å ta utgangspunkt i studentenes egne erfaringer og historier. I møtene har studentene kommet med utsagn som kan betegnes som common sense. ”Common sense er oppfatninger som vi forutsetter at alle har, som vi er godt vant med, og som vi derfor synes er riktig, innlysende og selvfølgelig for oss. Mye pedagogisk virksomhet er commonsensisk i natur og ligger nær common sense” (Kvernbekk, 2001). Lærerstudenter starter en lærerutdanning med en stor porsjon common sense i forhold til yrket de skal utdanne seg i. Samtidig vil studentene komme i kontakt med ulike lærerkulturer og tilhørende common sense når de er ute i praksis.

Teori kan bidra til at studentene får reflektert over egne og andres rutiner og tenkemåter i forhold til læreryrket. Kan en utforskende arbeidsmetode bli en brobygger mellom praksis og teori? Kan studentene med utgangspunkt i egne erfaringer og common sense bruke teori som et verktøy for å lære å se og forstå elever, egen og andres praksis med et kritisk blikk? Kan wiki som verktøy skape en arena der studentene kan støtte og utfordre hverandre i sin kunnskapsutvikling? Kan det bidra til å minske gapet mellom teori og praksis?

Delprosjekt 2

PPUT 301

På dette studiet ble wiki innført som en obligatorisk læringsplattform for studentene. Formålet med PPUT er å øve studentene i akademisk skriving og kritisk og målrettet lesning av litteratur som støtte i skrivearbeidet. Gjennom å lese, diskutere og skrive omkring fagdidaktiske spørsmål skal studentene

fordype seg i tema som de skal inn i i masteroppgavene sine, samtidig som de øver normer og kompetanser som er viktige for akademisk skriving.

Det er tre nokså forskjellige studenter ved PPUT som høsten 2009 har brukt wiki som sitt verktøy (forskjellige i måten de er studenter på). De har hatt sitt eget wikirom.

Kurset er nå avsluttet. Studentene ble intervjuet i desember 2009. Intervjuet og tekstene på wiki vil bli analysert. Mulige fokii for analysene er hva studentene gjorde i rommet (egen refleksjon, tilbakemeldinger på hverandres tekster, tips, samling av ressurser (lenker, litteratur), eller ”sosialt lim”. Dessuten er det mulig å analysere kvaliteten på det som ble gjort; grad av dybde og kritisk perspektiv.

Noen erfaringer og refleksjoner

Ting vi har lagt merke til:

- Studentene har vært positive i det å ta i bruk wikien for kurset. Kanskje fordi wikien er godt egnet når kurset handler om faglig skriving og lesing, og det fungerer som skrivegruppe. Og det er det eneste verktøyet vi bruker, vi har ikke fag i ITL.
- Det heter at bruk av nettmøter eller nettkurs forutsetter at studentene også møtes fysisk slik at en sosial kontakt og forpliktelse kan ligge i bunn. Jeg lurer på om det har fungert begge veier i kurset; wikien har ført studentene tettere sammen også når de møtes fysisk. (De snakker om hverandres tilbakemeldinger, avtaler å gi nye).
- De bruker wikien for å kommentere hverandres tekster; i wiki sider eller i form av kommenterte Word-filer. Men de samskriver ikke 100%. Naturlig når de skal levere individuelle tekster. Dette betyr, at studentene ikke har drevet tematisk kunnskapsbygging.
- De har sagt at de opplever åpenheten både som litt krevende og som stimulerende. Det er skjerpingsfaktor (Bentes uttrykk) at tekstene kan leses av alle.
- Det blir tydelig at noen følger opplegget i PPUT, andre ikke.
- Det er en dimensjon spent mellom struktur og anarki. Jeg har laget en struktur i form av egne sider for studentene og sider for samlingene. Studentene har bedt om eller opprettet andre sider for behov de har sett. Tap av oversikt, utfordring hvis mange studenter.
- Lærer og student er på samme ”nivå” i PPUT-wikien; det er hvordan bidraget den enkelte gir bidrar til tekstutviklingen som er avgjørende. For eksempel på

...: Jo, ja, men skoleflinke trenger også å trene muntlighet -det er svært få elever i skolen som egentlig klarer å formulere seg i matematikk.... Jeg har ikke funnet kategorier ennå, jeg venter på å få bøker.

...: Høres omfattende litt ut for meg, skal du avgjøre noe (at du ser på et bestemt tema f. eks geometri)?

Yrkesfag fortjener absolutt å bli hørt. Jeg tenker at mattebøker er lagd for skoleflinke og at det i yrkesmatematikk er enda større behov for alternative metoder. Det var en lærebok som prøvde seg med litt alternativt opplegg når Kunnskapsløftet kom, Giga fra Damm. Jeg tror du vil finne den litt spennende: <http://multimatte.cappelen.no/>

...: Jeg tenkte å se på 1P eller 1T, samt R2, Dvs sinus- og Sigmabøker for disse kursene, slik at det kan sammenliknes mot hverandre. Jeg tenkte å fokusere på studieforberedende, men kanskje yrkesfag fortjener å bli hørt? Her er det vel gode vekstmuligheter for læring, motivasjon og forståelse gjennom muntlige ferdigheter.

...: Skal du se på alle Sinus-bøkene? Du bør kanskje velge ut ett bestemt kurs/årstrinn? Gleder meg til å høre om det. Har selv brukt Sinus 1YT for elektro og 1YP for helse og sosial.

...: Noen tanker om hvordan du vil gjøre det? Du vil kanskje gå åpent ut, og bygge noen kategorier på grunnlag av teksttolkning. Mulighet: Du kunne bruke kategorier på foilene (tema, hensikt, relasjon mellom deltakere, hva slags rolle spiller språket) som et raster å lage kategorier i?

-
- ...så er det ikke åpenbart hvem som er lærer og hvem som er student ved å se på siden; ingen har et privilegert uttrykk.

Vi har gjort avtale om at vi vil forske på denne wiki-bruken. Studentene ble intervjuet i desember.

Vi har opprettet en wiki for litteraturomtaler. Den fungerer ved at sider opprettes fra en ferdig mal. Det ligger noen PPUT omtaler der, men ellers er denne sida i liten grad gjort kjent for studentene så langt.

Noen utdrag fra intervjuet med PPUT301 studentene.

Trygghet og tillit i små grupper

Det må ikke være for store gruppe. Det kan lett bli uoversiktlig og skummelt å legge ut tekster. Man må ha tillit. ”*du må ha tillit til gruppa for å lykkes.*” Dette er noe alle i PPUT er enige i. ”*Hvis man skriver ting og det er i feil retning, er det sårt å bli korrigert. Og da må man ha tillit.*”

Dette understreker at en arbeidsmåte som går nærmere på person krever mindre grupper som også møtes på annen måte; mens et mer nøytralt tema, for eksempel litteraturomtaler, kan skje i et mer upersonlig rom. Wikipedia er jo det beste eksemplet på det siste.

Lærer av og med hverandre

Å få mulighet til å se hva andre har skrevet. ”*..at vi kan se på andres oppgaver på wiki, for da blir vi ikke så enspora i det vi driver med.*”

”*Vi lærer masse av det andre skriver på andre måter enn seg sjøl, oj, det har jeg ikke tenkt på*”

Det samme ble sagt i loggruppe 1 om den spontane muntlige dialogen. Er det en sammenheng? Handler det om en samtalestype som skjer uforstyrret og uten innblanding av en autoritetsperson?

”*Jeg tror at hvis vi kommenterer hverandre kan vi være mer rett på. Vi kan si hva vi akkurat hva vi mener uten at vi tenker at jeg er veileder og må være litt forsiktig med hva jeg sier. Slik kan vi være mer spontane og ikke så dønn gjennomreflektert.*”

Læring skjer både individuelt og kollektivt. ”*Man utvikler seg individuelt i samarbeid.*”

Motivasjon og læringstrykk – de andres betydning.

”Jeg tenker at hadde ikke den wikien vært hadde det vært et tungt halvår. For det har holdt fokuset oppe, i hver fall for meg da. Det har skrudd opp læringstrykket, eller. Det har vært en suksessfaktor for meg.”

”Noe av det morsomste er å gå inn å lese det andre har skrevet og kommentere på det. For det å lese sitt eget er ikke så spennende. Men det å se om noen har lagt ut noe på våre.”

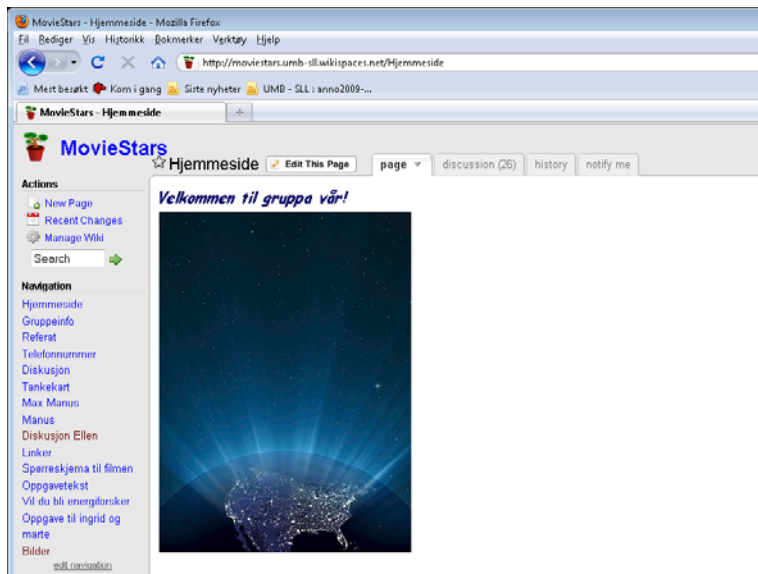
”Ja, det har vært, blitt bedre progresjon i studiet liksom fordi vi hele tida har vært aktiv som vi ikke har vært på samling. Så hvis det bare hadde vært samling og ikke vært utenom det ville det ikke vært motiverende å jobbe videre med oppgaven. Men hvis man har den kontakten og veit at andre er inne for å sjekke om du har lagt ut og skrevet noe så blir du mer motivert til å gjøre noe.”

”Og da blir det liksom en motivasjonsfaktor og legge ut arbeid. Alle er inne og ser om du har lagt ut, derfor må du legge ut. Du må fortsette med arbeidet.”

Delprosjekt 3

MovieStars.

En samarbeidsgruppe bestående av 6 unge LUR studenter jobber sammen om et pedagogisk utviklingsprosjekt. Oppgaven strekker seg over to semestre. Arbeidet med oppgaven ble startet i høstsemesteret og skal legges fram og leveres i vårsemesteret. Alle studentene fikk tilbud om å bruke wiki som samarbeids- og samskrivingsverktøy i startfasen av prosjektet, og gruppen som kalte seg MovieStars tok i mot dette tilbudet. De har brukt og bruker wiki som en plattform der alt de produserer samles. Alle medlemmene og gruppens veiledere kan derved til enhver tid kan ha tilgang til alt. Ingen hadde noe særlig kjennskap til bruk av læringsplattformer fra tidligere, så de tenkte at i og med at det var et utviklingsprosjekt de holdt på med kunne det være en bra mulighet til å få utviklet sin digitale kompetanse. Figur 3 under viser wikien de har fått opprettet.

Figur 3

Grappa MovieStars jobber fortsatt med sitt utviklingsprosjekt. Analyse av innhold på wiki og intervju med studentene vil skje utover vårsemesteret 2010.

Delprosjekt 4

Didaktikkoppgave 2

I andre obligatoriske didaktikkoppgave som ble gitt i vårsemesteret 2010 kan studenten velge mellom to alternative oppgavetyper. En oppgave skrevet i word med innlevering på It's learning eller en oppgave som lages i wiki. I wikialternativet kan grupper på 3-4 studenter skrive en felles oppgave på wiki. Studentene vil få et eget wikirom for samarbeide, samskriving og veiledning. Det ferdige produktet vil også være i wiki-rommet.

Det ble gitt tilbud om opplæring i wiki som 1 av 4 valgfrie moduler på samlingen 26.1. To studenter møtte. Dette er et lavt tall og vitner om at studentene er forbeholdne i forhold til å bruke verktøy som de ikke kjenner. Å bruke ett verktøy mener nok mange er tilstrekkelig. Å utfordre denne holdningen er viktig i lærerutdanningen!

Noen erfaringer og refleksjoner.

Utfordringer – frivillighet og motstand.

Flere studenter uttrykte motstand til wiki etter den første introduksjonen. Studentene hadde fått opplæring i It's learning dagen før, det fikk være mer enn nok mente mange. Noen studenter uttrykte helt klart at wiki var uaktuelt for den undervisningen de skulle bedrive. Denne motstanden forklarte en PPU student slik i et intervju et halvt år senere:

”Jeg tror at mange var ikke så fornøyd med It’s learning i utgangspunktet, og når man da skulle bli introdusert for enda en ting så ble det litt sånn masse. At man setter en sånn sperre. Ikke for at det er dårlig, men at man innbiller seg det og tror at det er det.”

Videre foreslo denne PPU studenten at wiki må presenteres som en litt løsere struktur enn It’s learning. At wiki er mer et kommunikasjonsmiddel og at det må være obligatorisk.

*”Og jeg tror det at hvis du hadde introdusert ikke som en ting som er bra og positiv og det **kan** dere gjøre i tillegg, så introdusere som en ting som er obligatorisk i kurset. Si at dere **skal** inn i det her. Og dette skal dere ha erfaring med. For da hvis du introduserer det som, ja dere kan og det er frivillig og det er veldig bra og positivt, men det er liksom ..nei, jeg tror kanskje jeg har nok å gjøre om jeg ikke skal gjøre det også. Obligatorisk aktivitet er positivt.”*

Forskjellen på wiki og It’s learning må bedre fram når den introduseres ble foreslått av noen studenter. Da kan de selv gjøre et valg etter behov. En student oppfatter Wiki som en plattform som gir rom for mer kreativitet og ansvarlighet enn It’s learning. Det at flere av aktivitetene ble innført som valgfrie i årets kurs skyldes også usikkerhet i PPU-personalet. Noen i personalet uttrykte tydelig skepsis mot å bruke wiki i undervisningen, andre har vært mer nøytrale, eller positive men ikke vært pådrivere. Kjernen som har vært mest aktiv, en gruppe på 5 personer, har på sin side ikke ønsket å iverksette tiltak i stor skala som vi var usikre på hvordan ville fungere. Derfor har vi gjort flere mindre steg i dette delprosjektet. Vi ser imidlertid at de løsningene vi velger å gå for i lærerutdanningen må være interegrert som obligatoriske aktiviteter og verktøy. Å tydeliggjøre forskjeller mellom ulike verktøy blir da viktig.

”Det kommer an på hvilken undervisning det blir lagt opp til. Veldig styrt undervisning vil ha bedre av It’s learning tenker jeg da. Mens wiki er en mer kreativ ting.”

”Det går ikke an å sammenligne de to. For wiki er mer sånn, det er man sjøl som har ansvaret for hva som skjer når alle kan gå inn å redigere sin side og..Det er ikke noen som, i hvertfall føles det sånn, at det er noen som har det overordnede ansvaret og at det bare er en person som kan gå inn å ordne sånn som det er på ITL. På wiki kan alle gå inn og ordne.”

I desember ba vi om at loggruppe 1 kan fristilles for å jobbe med et eget opplegg i loggruppene på samlingene. Det er vesentlig for at wiki-prosjektet ikke skal komme i konflikt med alle de andre oppgavene studentene er pålagt. Å gi studentene tid og rom for å jobbe med prosjektet er avgjørende,

kom fram i intervjuet med loggruppe 1. Tid til alt som må gjøres er en utfordring for studentene. Det som er frivillig velges derfor bort til fordel for det som er obligatorisk. For studentene i loggruppe 1 var It's learning en utfordring å sette seg inn i, så det å sette seg inn i enda en plattform ble sett på som tidkrevende og vanskelig. *"Jeg kan ikke bruke det. Jeg brukte 4 timer på ikke å skjønne noen ting. Jeg trenger opplæring."*(Student loggruppe 1)

I kontrast var wiki obligatorisk for gruppen studenter som tok faget PPU301. Innføringen av wiki kunne ikke velges bort og ble derfor raskt en naturlig del av undervisningen. Studentene i PPUT lærte wiki raskt, de hadde ikke noe valg.

"Det tok ikke så lang tid. Man måtte bare sette seg ned og se på det og bruke det. Og når man hadde brukt det så var det litt sånn prøving og feiling for å lage side og sånn. Det tar max en halv time."

Moviestars derimot, gruppen med yngre LUR studenter, grep muligheten til å bruke wiki som samarbeidsarena for sitt pedagogiske utviklingsprosjekt etter eget ønske. De satte seg inn i wiki med minimal opplæring og forsto wikis muligheter intuitivt. Ser vi en generasjonskløft? Selv mente LUR studentene at de unge ikke så redde for å trykke som eldre studenter kan være. I sin refleksjon over arbeidet på wiki skrev de:

"Så kanskje en konklusjon kan være at yngre mennesker ikke er så skeptiske til å tilegne seg kunnskap om bruk av ukjente verktøy"

Opplevelse av behov.

Man kan ikke forvente at studentene vil oppleve et behov for et verktøy de ikke kjenner og heller ikke vet hva de skal bruke til. *"Vi har ikke gjort noe på gruppa så langt som gjør at jeg føler at jeg mangler wiki"* sa en student i loggruppe 1 under intervjuet.

En PPUT student med et halvt års erfaring mente at man må bruke wiki for å forstå hensikten med verktøyet.

"Man må liksom bruke det litt for å skjønne at det er veldig effektivt."

LUR studentene brukte også litt tid før de oppdaget hvilke muligheter som lå i wikirommet. Det skjedde en endring av hvordan de brukte wiki over tid. Dette skrev de på wikien:

"I starten av prosjektet så vi at læringsplattformen i størst grad blei brukt av sekretærene som la ut referat fra møtene vi hadde. Det kan sikkert ha med at det var uvant for oss å benytte oss av

plattformen. Men etterhvert, når vi begynte å produsere mer materiale så vi at det var veldig praktisk å ha alt samlet på ett sted og at vi slapp å operere med løssark.

Når vi begynte på den skriftlige oppgava, delte vi inn slik at alle skulle skrive inn en del hver. Da dro vi stor nytte av å ha plattformen som vi hadde, slik at vi kunne legge ut stoff uavhengig av hverandre, og alltid ha tilgang på den siste utgaven av teksten. Alle deltakerne på gruppa blei nå mer og mer aktive på plattformen”

At veilederne kunne følge med og følge opp hva som ble lagt inn på wikien så LUR studentene på som positivt.

”Også veilederne våre hadde til enhver tid tilgang til alt vi hadde laget og kunne følge med på utviklingen av prosjektet, og kunne underveis veilede oss og komme med tilbakemeldinger direkte når det hadde blitt lagt ut noe nytt”.

Noen tanker studentene i loggruppe 1 hadde om muntlig og skriftlig dialog.

Utdrag fra intervjuet: En tanke man ikke har grublet på får man mange innspill på muntlig. Muntlig er det lov å være mer korttenkt enn skriftlig. Å skrive tar mer tid og er mer gjennomtenkt. Det blir mye mer tenkning og refleksjon når man skriver. Men den spontane ansikt til ansikt diskusjonen er også viktig. Da ser man også hverandres mimikk. Da får man anledning til å reflektere over egne og andres spontane utsagn. *”Hvorfor mener du det? Hvorfor tenker du sånn? Oh, nei, hvorfor tenkte jeg det?”* På wiki mister man denne spontaniteten og diskusjonen blir langsommere. Man må vente på svar før diskusjonen kan fortsette.

Både den muntlige og skriftlige dialogen er viktig for studentenes utvikling. Hvordan kan vi kombinere det? Og er det mulig å få studentene til å bli mindre redde for å skrive noe ”feil” på wiki slik at de kan snakke spontant sammen der også? Poenget med kunnskapsbygging er at man forbedrer og utvider sin egen kunnskap i fellesskap med andre. Å tørre å blottstille sin ”uvitenhet” åpent krever at de er trygge på hverandre.

Endring tar tid.

Studentene i loggruppe 1 signaliserte et helt klart behov for å ha noen å diskutere opplevelser og tanker med. Wiki er en arena som egner seg for dette. Men studentene i loggruppe 1 trengte tid for å komme over den barrieren det var å bli fortrolig med wiki som medierende verktøy. De fikk opplæring i desember. Etter det kom de nølende i gang med en problemstilling om læringskultur i, men det som ble skrevet inn i starten var henvisninger til litteratur de hadde funnet om temaet i stikkordsform. Det var en uvant og ny måte å

jobbe på. De trengte og trenger fortsatt mye støtte og veiledning for å komme i gang. Det tar tid å forme et praksisfellesskap i det digitale rom.

“Time and space present a challenge for communities. Forming a community of practice requires mutual engagement over time.” (Wenger, 2009:56)

I januar ble en utforskende metode introdusert som en rettesnor for samarbeidet. Informasjon om dette ble sendt ut på epost til deltagerne i loggruppe 1. Samtidig ble rettesnoren under lagt ut på wikien til loggruppe 1.

I oppgavene kan dere bruke en utforskende spiral (den dere fikk på DID4 samlingen) som rettesnor i arbeidet.

- Start med en problemstilling og hypotese.
- Planlegg undersøkelser
- Gjennomfør undersøkelser
- Tolk og analyser
- Hva vet vi nå?
- Ny runde.

En av studentene fulgte opp eposten samme kveld som den ble mottatt. Da ble et innlegg om egne tanker om læringskultur og lærerkultur skrevet inn på wiki. At det de skulle skrive inn på wiki ikke nødvendigvis måtte være ”riktig” var avgjørende fortalte denne studenten i etterkant.

Wikiinnlegget ble lest opp høyt på samlingen dagen etter for 3 andre studenter og dannet utgangspunkt for en felles muntlig diskusjon. En student som ikke var tilstede på samlingen kom med innspill til innlegget litt senere i uka.

Men så stoppet det opp.

Veien videre?

Studentene i loggruppe 1 opplevde ikke noe behov for en wiki i utgangspunktet som nevnt over. I intervjuet reflekterte de over hva de hadde behov for som studenter.

- De ønsket å beholde gruppa etter endt utdanning.
- De hadde behov for å ha noen å dele erfaringer med når de opplevde noe som var vanskelig i praksis. *”Hva gjør man hvis noe går litt skeivt? Man har jo behov for å snakke om ting.”*
- Alle får ikke sagt noe om sine tanker på loggskjemaet hver gang. Derfor må det gå på rundgang fra gang til gang. Det er viktig at alle er delaktige for å få noe ut av samarbeidet.

- For å få mye læringsutbytte bør man bli flinkere til å legge inn litteratur enn det som legges frem i loggruppene nå.
- De har mange historier som kan belyse teori.

At studentene kan ha sitt eget støtteapparat på wiki når de kommer ut i skolen som ferske lærere er fullt mulig. Kan dette være en spire til en mulig mentorordning for nyutdannede lærere? En forutsetning er at de under utdanningen får etablert et godt fellesskap og noen verktøy de kan bruke.

I sin andre praksisperiode skal studentene bruke wiki som en samarbeidsarena der de utveksler erfaringer fra praksis i lys av teori de har funnet om temaet læringkultur. Teoriene de har funnet ble skrevet inn på wiki i et loggruppemøte uke 4. Planen videre er at de skal få mulighet til å fylle gapet mellom teori og praksis på wiki mens de er ute i praksis.

Referanser.

Unneland, Anne Karin. (2009). Mind the gap! Om den praktiske og teoretiske kunnskap i lærerutdanningen. Norsk Pedagogisk Tidsskrift 5, 316-327

Wenger, Etienne, White, Nancy, Smith, John D. (2009) Digital Habitats. Stewarding technology for communities.

ITU monitor 2009.